ISSN 1395-0592

Nyt på tværs

Tvær-Kulturelt CENTER

Netværk for tværkulturelt kristent arbejde i Danmark

Nr. 3 • september 2024 • 30. årgang

Foto: BMF

Elsk din næste og gør dit bedste
Abel Zemhret Kidane inviterede Tværkulturelt Centers mangeårige medarbejder Ann Juul Kjestrup, der i juli gav stafetten videre efter 15 år, til en samtale om livet, troen og teologien. ***Side 5***

Foto: BMF

DET GODE LIV

Fortællinger om tro, håb og drømme i et nyt land

Side 3-4 og 8

Iranere lærer dansk
Nyankomne iranske sygeplejersker benytter sig af tilbuddet om gratis danskundervisning på IKC i Aarhus. **Side 2**

Migrantmenigheder og folkekirken
BOGANMELDELSE
Mogens Mogensen anmelder Tværkulturelt Centers nyudgivelse *Fællesskab på tværs.* **Side 2**

Gud må finde en løsning
82-årig kristen palæstinenser beder hver dag for fred for palæstinensere og jøder. **Side 3**

Sammen på tværs
Gudstjenester og mødesteder på 47 sprog. **Side 6**

Mød præsten
Fr. Joy er præst for den engelske sproggruppe i Sakramentskirken på Nørrebro. **Side 7**

Foto: BMF

Mellem to kulturer
Van Neih Thang er projektingeniør og formand Chin Community in Denmark. ***Side 4***

Foto: BMF

Set fra Afrika
Afrikansk menighed på Frederiksberg fejrer 30 år. ***Side 8***

Foto: Ann Juul Kjestrup

Min barndoms fuldmåne
Månekager minder Jinyu Ling om hendes barndom i Kina. Interview og opskrift. ***Side 7***

Foto: BMF

"Jeg er født i Palæstina og kan ikke glemme mine rødder. Det gør ondt i mit hjerte."
Marie Freiwat
Kristen palæstinenser
Interview side 3

Mod til at drømme

Det forunderlige menneskeliv

Redaktøren har ordet

For 25 år siden valgte en landsdækkende avis som den første herhjemme at gøre den menneskelige eksistens til et tilbagevendende stofområde. Gennem samtaler og portrætter fik kendte og ukendte mennesker mulighed for at dele livserfaringer og personlige refleksioner over livets store spørgsmål og hvad avisen så rammende kalder det forunderlige menneskeliv. Det var en visionær prioritering, der siden har været med til at inspirere andre medier.

Livshistorier har til alle tider været en væsentlig kilde til forståelse for hinanden og vores fælles eksistens – og dermed for, hvem vi selv er i mødet med de andre. Derfor har Tværkulturelt Center i mange år haft fokus på flygtninge og migranters livs- og troshistorier. For selv når vi er fælles om den kristne tro, er de nyankomnes kristendom vokset ud af andre livserfaringer og ofte formuleret på en anden konfessionel baggrund. Hvad har de set? Hvordan var deres vej til Kristus?

At verden i stigende grad er kommet til os i takt med øget globalisering, EU-udvidelser og uafsluttede konflikter ude i verden – og med krigen i Ukraine også i vores eget nærområde, har ikke alene forandret det danske samfund men også gjort dansk kirkeliv rigere og mere mangfoldigt. Ud over landet holder mellem 250 og 300 migrantmenigheder, fællesskaber og sproggrupper gudstjenester på knap 50 sprog. De mange nye menigheder er en naturlig følge af, at knap halvdelen af alle med udenlandsk baggrund i dag har rødder i en kristen kirke et andet sted i verden. Mange migrantmenigheder er unge og aktive kirker med et stærkt sammenhold og en vision om at se ud over sig selv. Her er megen inspiration at hente, hvis vi er villige til at lytte til hinandens erfaringer.

Kristne fra andre verdensdele kan lære os noget om at møde morgendagen i udsathed og sårbarhed, men også med åbenhed, taknemmelighed og tillid til, at vores liv er i gode hænder. Lære os at drømme gode drømme for os selv og for vores lidende verden og give os mod til at gøre op med grådige drømme, der handler om at sikre os selv og få mere af alt det, vi allerede har så rigeligt af. Drømme, der tapper os for glæde og livsmod.

Mødet med mennesker på flugt giver os mulighed for at få nye perspektiver på, hvad det vil sige at være menneske i en urolig og uforudsigelig verden. Flygtninge har det til fælles, at de på et tidspunkt er stødt mod grænsen for menneskelig formåen. Alligevel har de ikke vendt Gud ryggen. Midt i erkendelsen af egen afmagt har de erfaret styrken i at fastholde drømmen om en bedre verden og takke deres skaber for livet.

I dette nummer af *Nyt på tværs* fortæller kristne nydanskere om tro, håb og livsdrømme, og hvordan de under udfordrende livsomstændigheder har fundet holdbare pejlemærker i den kristne tro. Det er personlige fortællinger om ikke at lade had og bitterhed slå rod i sindet, og om mod til at holde fast ved de gode og slidstærke drømme, der kan føre til liv og glæde. Lad os lytte opmærksomt.

Birthe Munck-Fairwood

Iranere lærer dansk

De seneste år har Danmark modtaget et større antal udenlandske sygeplejersker fra blandt andet Iran. De er nu i gang med et længere forløb for at opnå dansk autorisation. Flere kirkelige sprogtilbud har kontakt med nyankomne iranere, der på kort tid blandt meget andet skal lære det danske sprog. En iransk sygeplejerske, der benytter tilbuddet om gratis danskundervisning på Internationalt Kristent Center (IKC) i Aarhus, fortæller, at hun havde hørt, at Danmark mangler sygeplejersker, og søgte hertil på grund af vanskelige forhold i hjemlandet. ”Jeg er meget taknemmelig for den hjælp og omsorg, jeg møder på IKC,” siger hun.

Eritreansk børnekirke

For et par år siden henvendte en eritreansk menighed sig til missionsselskabet Promissio for at høre, om de kendte nogle danske unge, at kunne undervise menighedens børn i kristendom på dansk. Det udviklede sig til et samarbejde, hvor unge fra PromissioYouth en lørdag om måneden holder børnekirke med bibelfortællinger og aktiviteter for omkring 20 eritreanske børn mellem 6 og 12 år i Bethel Church i Aabyhøj.

Om baggrunden siger menighedens præst Josef Keleta: ”Vores børn er født her eller kom som små. De er mere danskere end eritreanere. Det må vi i den ældre generation forstå. Forældrene beder aftenbøn med deres børn og læser med dem, men børnene skal også lære om Gud og deres tro på dansk. De skal jo ikke videreføre menigheden på vores sprog.”

Ældre bryder ensomheden

Hver anden mandag stiller Møllevangskirken i Aarhus sognegården til rådighed for 25-50 voksne/ældre med baggrund i Syrien og Irak, der mødes og spiser sammen. De har det til fælles, at de har arabisk eller kaldæisk som modersmål og har boet i Danmark i mange år. Men mange savner fællesskab i hverdagen. Nogle er blevet alene, mens andre har travle voksne børn. Initiativtager er syriskfødte Manilla Kyriagos, der er frivillig i Møllevangskirken og for tre år siden stiftede foreningen *Bryd ensomheden*. Samtidig er hun frivillig trivselsagent i *Vi-Senior* – et netværk for minoritetsældre. – ”Jeg vil gerne, at de ældre skal føle, at de hører til i Danmark og er en del af et fællesskab,” siger hun og glæder sig over, at kirken betragter *Bryd ensomheden* som et af kirkens frivillige tilbud.

KORT NYT

TemaDag: Traumatiserede flygtninge

Traumatiserede flygtninge og langtidsholdbare frivillige er emnet for en temadag lørdag den 5. oktober i Bethesda i København, hvor psykolog Michelle Lind Kappel fra Agape underviser. Målgruppen er ansatte og frivillige i kirkeligt integrationsarbejde.

Arrangører: Indre Missions Tværkulturelle Arbejde i samarbejde med Luthersk Mission, Kirkernes Integrations Tjeneste og Tværkulturelt Center.

Læs mere/Tilmelding: www.imta.dk/temadag

BOGANMELDELSE

Fællesskab på tværs

Inspiration udefra: Hvordan var de andres vej til Kristus?

Engang var stort set alle Danmarks borgere etniske danskere og medlemmer af folkekirken. Sådan er det som bekendt ikke længere. I dag holder mellem 250 og 300 migrantmenigheder, nationale kirker og katolske fællesskaber i Danmark gudstjenester på mindst 47 sprog. Det nye kirkelige Danmarkskort kan man læse mere om i Tværkulturelt Centers nyudgivelse *Fællesskab på tværs*. Hvem er de nye menigheder? Hvordan forstår de sig selv – og hvordan kan vi samarbejde?

Af Mogens S. Mogensen
Forfatter og foredragsholder
Tidl. formand for Folkekirkens mellemkirkelige Råd

Da folkekirken blev dannet med junigrundlovens indførelse i 1849, var stort set alle Danmarks borgere etniske danskere og medlemmer af folkekirken – og dermed lutherske kristne. I de seneste årtier er der kommet så mange migranter, flygtninge og asylansøgere til landet, at der i dag er godt 955.000 borgere med udenlandsk baggrund i Danmark. Knap 400.000 af dem er kristne – fra alle mulige kirkeretninger. I København samler internationale menigheder på en given søndag flere gudstjenestedeltagere end alle storbyens folkekirker.

> **“ Bogen er informativ, inspirerende og udfordrende. Den er let læst og fyldt med smukke billeder.**
> *Mogens S. Mogensen*

Disse tankevækkende kendsgerninger, som man kan læse om i Tværkulturelt Centers nye lille bog *Fællesskab på tværs: Migrantmenigheder og folkekirken*, burde være en udfordring for folkekirkens menigheder. For de fleste har i dag nogle af disse kristne brødre og søstre i deres sogn, hvad enten det er mange eller få. Den gode nyhed er, at sognekirker i dag udlåner lokaler til omkring 60 migrantmenigheder. Men der er stadig mange folkekirkemenigheder, som har brug for inspiration til at komme i gang med at møde migrantkristne og deres menigheder.

Dette behov råder denne udgivelse i den grad bod på. Gennem en række interviews med præster i migrantmenigheder, der allerede samarbejder med folkekirken, får læseren et godt indblik i de nye menigheders baggrund, de udfordringer, som de står overfor, og hvordan de oplever samarbejdet med folkekirkemenigheder. Fælles for dem alle er, at de ønsker at styrke fællesskabet med folkekirken, men samtidig lægger de vægt på at holde fast ved deres etniske og konfessionelle identitet som migrantmenigheder.
I den forbindelse giver den islandske præst udtryk for håbet om, at herboende islændinge med tiden kan rykke tættere på folkekirken, ”... så islændinge både kan være medlemmer af folkekirken og den islandske kirke.” Her kunne indførelsen af muligheden for dobbelt medlemskab, som netop drøftes i denne tid, være med til at fremme fællesskabet mellem migrantmenigheder og folkekirken.

I det andet hovedafsnit fortæller danske sognepræster om deres erfaringer med samarbejde med migrantmenigheder. Her berettes både om de velsignelser og de udfordringer, som samarbejdet indebærer. En gennemgående oplevelse er, at fællesskab med migrantmenigheder minder deres egen danske menighed om, at folkekirken er en del af den store og mangfoldige globale kirke. Vigtige er også her de gode råd, som præsterne giver videre. Som for eksempel betydningen af personlige møder mellem de to menigheder og deres præster, og vigtigheden af at indgå klare aftaler.

I det tredje hovedafsnit får læseren opskrifter på madretter, som migranter har bragt til Danmark, og bliver mindet om betydningen af noget så enkelt og konkret som at spise sammen. Bogen afsluttes med spændende og nyttige oplysninger om migranter og en lang række gode råd til menigheder, som overvejer eller påtænker at række ud til migrantmenigheder.

Bogen er informativ, inspirerende og udfordrende. Den er let læst og fyldt med smukke billeder. Tværkulturelt Center fortjener stor tak for på denne praktiske måde at være med til at inspirere flere folkekirkemenigheder til at tage udfordringen fra migrantmenigheder op – og derigennem opleve berigelsen ved at møde kristne, der i mange tilfælde tolker og praktiserer kristendommen på andre måder, end vi er vant til i folkekirken.

CITATER FRA BOGEN

Migrantmenigheder kan hjælpe folkekirken med at forblive åben, lyttende og nysgerrig. Hvordan var andres vej til Kristus? Hvad har de set?

Clement Dachet
Formand for Tværkulturelt Center

Internationale menigheder er rigtig godt med, når det gælder kerneydelser som gudstjenesten. Det kalder på respekt, anerkendelse og samarbejde.

Niels Nymann Eriksen
Sogne- og indvandrerpræst

Anmelder: Mogens S. Mogensen

Fællesskab på tværs
Migrantmenigheder og folkekirken
Ann Juul Kjestrup og
Birthe Munck-Fairwood.
Tværkulturelt Center 2024
55 sider • 60 kr.

Hør mig, Gud

82-årig kristen palæstinenser beder hver dag for fred i verden

Marie Freiwat husker stadig den sommerdag i 1948, da hendes far pakkede familiens ejendele, låste døren til familiens hus i Jaffa i det nuværende Israel og gav nøglerne til byens præst. Det var under den Arabisk-Israelske Krig og blev et endeligt farvel. Som palæstinenser har den 82-årige tidligere dagplejemor fra Aalborg ikke haft mulighed for at gense sin fødeby. Men hver dag beder hun for fred for palæstinensere og jøder. I dette interview fortæller hun en palæstinensisk families historie.

Jeg har været flygtning næsten hele mit liv. Som mange palæstinensere mistede min familie alt i 1948. Hver dag beder jeg for fred i verden. Jeg siger: Gud, hør mig. Jeg beder for fred i Gaza, på Vestbredden og i Israel. Fred i Sudan, Irak, Syrien, Libanon, Iran, Ukraine og Rusland. Fred i alle lande.

Jeg takker Gud for, at jeg i dag har et godt liv. Her i Danmark har jeg mad, tøj, mine to sønner og en dejlig lejlighed. Hver dag glæder jeg mig over blomsterne derude og alle de smukke farver. Jeg er meget rig. Men det vigtigste er, at jeg kender Jesus. Jesus giver mig fred i mit hjerte. Jeg er meget rig i Jesus.

Mit første statsborgerskab fik jeg i Danmark, da jeg var 50 år. Det var en stor glæde og en gave fra Gud. Som statsløs palæstinenser havde jeg aldrig haft statsborgerskab. I Libanon stod der flygtning på alle mine papirer.

Jeg er født i Palæstina i havnebyen Jaffa i december 1942. Dengang var Palæstina britisk mandatområde. Vi boede i et stort hus inde i byen. Min mor passede os børn, og min far arbejdede som kontrollør og rejste meget. Vi besøgte ofte mine bedsteforældre, der boede i Al-Bassa, en palæstinensisk landsby tæt ved grænsen til Libanon. Der havde de en gård, hvor de dyrkede oliven, appelsiner og klementiner og havde dyr og høns. Det er her, min familie har sine rødder.

> **“ Jeg er ikke bitter. Gud ved bedre end mig. Han må finde en retfærdig løsning.**
> *Marie Freiwat*
> *Kristen palæstinenser*

Da staten Israel blev oprettet i 1948, blev Jaffa en del af Israel. Der var krig. Det var meget slemt. På et tidspunkt hørte vi om en massakre fem kilometer fra os. Mange jøder i vores by sagde til min far: ”Du må ikke rejse. Vi passer på dig.” Men min far var meget bange og besluttede, at vi skulle rejse. Vi pakkede vores tøj og papirer og kom med en lille færge fra Jaffa til Beirut i Libanon. Jeg var fem år og husker tydeligt, at min far gav nøglen til vores hus til en præst i byen. Jeg husker bølgerne, og at min mor var højgravid med min søster. Mange var flygtet før os, og i Libanon blev vi samlet på havnen og fordelt til forskellige byer af FN. Vi blev sendt til en landsby i Sydlibanon, hvor min farbror lejede et værelse til os. Vi blev behandlet godt, og folk gav os tøj og grøntsager. Senere flyttede UNRWA* os til flygtningelejren Dbayeh i Østbeirut. Vi fik to telte – et stort telt til os børn og et lille rundt telt til min far og mor. Min ældste søster var 11 år og vores yngste lillebror et år. Vi boede i lejren i næsten tre år, indtil UNRWA byggede små rækkehuse til os med zinktag. Jeg kan stadig høre lyden af regnen, der trommede mod taget.

I lejren var alle kristne. Min familie var katolikker, og til jul, påske og palmesøndag gik vi altid i kirke. Da jeg var 11 år, blev jeg konfirmeret i lejren. Jeg så ofte min farfar sidde og læse i Bibelen. Han blev 105 år og boede i lejren, indtil han døde.

I Libanon voksede vores familie, så vi til sidst var syv piger og tre drenge. Som alle i lejren var vi meget fattige og gik i genbrugstøj, der var indsamlet i Europa. Kun min far arbejdede. Vores familie hjalp os økonomisk, indtil min storesøster var 17 år og blev ansat som lærer på en katolsk skole. Min storebror var 16 år, da han begyndte at arbejde.

Jeg blev forlovet med min fætter, da jeg var 17 år. Vi kendte ikke rigtig hinanden, men hans forældre boede i samme lejr. Det var min mor, der besluttede. Jeg var 18 år og min mand 26, da vi blev gift. Han arbejdede i Abu Dhabi og Mogadishu og kom kun hjem en måned om året.

Jeg var 19 år, da jeg fik mit første barn. I alt fik vi tre børn – to drenge og en pige. Da min datter var 18 måneder, døde min mand i en arbejdsulykke, og jeg blev enke med tre små børn. Heldigvis boede jeg tæt på både mine forældre og min svigermor, der hjalp mig. Jeg fik et job i lejren, hvor jeg uddelte mad og tøj, og senere kom jeg i lære hos vores genbo, der var skrædder, og blev syerske. I mange år syede jeg skoleuniformer til børn i lejren.

I 1975 kom krigen. Vores lejr blev angrebet af libanesiske styrker. Mange unge blev dræbt. Vi flygtede til Vestbeirut til den muslimske del, hvor vi boede i en tom lejlighed. Vi efterlod alt og havde kun vores tøj. Igen var vi flygtninge.

Efterhånden blev det stadig værre. Vi havde familie, der var flygtet til Danmark, og da de fortalte, at Danmark havde åbnet for flygtninge, besluttede vi at rejse. Vi kom i 1986. Jeg rejste sammen med min bror og en anden familie. Min yngste søn var rejst en måned før. Den første tid boede vi i Sandholmlejren, og efter ni måneder fik vi asyl og blev flyttet til Brønderslev. Jeg var både glad og ikke glad. Vi var i sikkerhed i Danmark, men mit hjerte græd.

De første 18 måneder gik jeg på sprogskole, og efter to år fik jeg mit første job. ”Vil du passe børn?” spurgte sagsbehandleren. Det ville jeg gerne, og i mange år arbejdede jeg som dagplejemor, indtil jeg gik på efterløn i 2003 som 61-årig.

I dag bor min store familie spredt i mange lande. Jeg har stadig min datter og en søster i Libanon. Det er meget svært for dem, men de klarer sig. Mine tre børn er alle gift, og jeg er bedstemor til syv børn og oldemor til otte. To af mine søstre bor i Canada og en bror i Abu Dhabi, og jeg har børnebørn i Egypten, Texas, Libanon og Danmark.

Da jeg blev pensionist, kom jeg med i en dameklub i vores boligforening her i Aalborg. Jeg må jo ikke glemme mit danske sprog. Vi er syv veninder på min alder. Jeg laver mad til dem, og somme tider reparerer jeg deres tøj.

I mange år har kirken været en stor del af mit liv. I kirken har vi en lille arabisk gruppe, hvor vi læser i Bibelen og beder sammen. Da jeg var 63 år, mødte jeg Jesus på en ny måde. Jeg kendte mange historier fra Bibelen, men min datter i Libanon var begyndt at komme i en baptistkirke og fortalte mig mere om Jesus. Sammen med min søn blev jeg døbt i Missionsforbundets kirke i Aalborg, og siden har jeg levet hver dag med Jesus.

Jeg tænker meget på Gaza og de mennesker, der bor der. Jeg har altid været nysgerrig på, hvad der sker i verden. Jeg ser nyheder, hører radio og læser aviser. ”Hvad tænker du, Mama?” spørger mine børn. De forventer, at jeg har en mening.

Det er helt forkert at slå mennesker ihjel, men der var jo en grund til det forfærdelige, der skete sidste efterår. Selv om jeg er dansk statsborger, er jeg også palæstinenser. Jeg ønsker, at palæstinenserne må få deres eget land. ”Du har ingen stat.” Det har jeg hørt så mange gange. Det er ikke retfærdigt. Er palæstinensere anderledes end andre folk? I Israel har palæstinensere ikke de samme rettigheder som jøder. Der er vi anden- eller tredjerangsmennesker.

> **“ Mit første statsborgerskab fik jeg i Danmark, da jeg var 50 år. Det var en stor glæde og en gave fra Gud.**
> *Marie Freiwat*
> *Kristen palæstinenser*

Jeg hader ikke nogen. Jeg har ingen fjender. Men det gør ondt i mit hjerte. Jeg er meget ked af det. Jeg er født i Palæstina og kan ikke glemme mine rødder. Jeg kan kun bede om, at der en dag bliver fred. Jeg er ikke bitter. Gud ved bedre end mig. Han må finde en løsning – en retfærdig løsning. Jeg drømmer om en stat, hvor israelere og arabere alle sammen kan bo. Som mennesker har vi ret til at drømme. Det er min drøm, at der må komme en løsning, mens jeg lever. Derefter skal jeg være sammen med Jesus. Som kristne er vores land er i himlen. *Fortalt til BMF*

** UNRWA: FNs hjælpeorganisation for palæstinensiske flygtninge i Mellemøsten*

MARIE FREIWAT

- Født 1942 i Jaffa i Israel (dengang Palæstina). Statsløs flygtning i Libanon 1948-1986. Uddannet syerske.
- Asyl i Danmark 1986. Arbejdede som dagplejemor frem til 2003. I dag folkepensionist. Bor i Aalborg.
- To sønner i Danmark og en datter i Libanon.

> **“ Jeg beder for fred i Gaza, på Vestbredden og i Israel. Fred i Sudan, Irak, Syrien, Libanon, Iran, Ukraine og Rusland. Fred i hele verden.**
> *Marie Freiwat*

Foto: BMF

Frivilligt abonnement

Nyt på tværs er fortsat gratis, men hvis læsere har lyst til at betale et frivilligt abonnement på 100 kr. eller give en gave, er ethvert bidrag med til at bære Centrets arbejde.

Hjertelig tak • Merci • Thank you • Shukran

Netbank 1551 7707231 - MobilePay 78684

TEMA

Foto: BMF

Mellem to kulturer

Projektingeniør fra Burma fandt ståsted i kristendommen

Van Neih Than var 13 år, da han i 2008 blev familiesammenført med sine forældre, der nogle år forinden var blevet genbosat i Danmark som FN-kvoteflygtninge. I dag er den 29-årige projektingeniør formand for Chin Community in Denmark og næstformand for ungdomsgruppen i Chin Bethel Church i Skjern. Han bringer gerne sine egne erfaringer i spil for at skabe større forståelse for unge med flerkulturel baggrund.

VAN NEIH THAN

- Født 1995 i Hakha i delstaten Chin i Myanmar (tidligere Burma). Kom til Danmark i 2008 som kvoteflygtning gennem familiesammenføring.
- Uddannet maskiningeniør. Projektingeniør i en virksomhed, der udvikler foderanlæg.
- Formand for Chin Community in Denmark (CCDK) og næstformand i ungdomsafdelingen i Chin Bethel Church Skjern.
- Bor i Sønder Felding.

Da Van Neih Than landede i Karup Lufthavn en septemberdag i 2008, havde han ingen anelse om, hvordan hans liv ville forme sig fremover.

– Jeg havde glædet mig til at komme til Vesten, som vi havde hørt så meget om. Jeg var meget spændt. Samtidig havde jeg sagt farvel til alt det, der hidtil havde været mit liv. Det var meget blandede følelser, husker han.

– Jeg rejste sammen med min storebror, der var to år ældre. Vi havde boet hos vores bedsteforældre i Burma og havde ikke set vores forældre i fire år. De var flygtet til Malaysia, hvor de blev udvalgt til genbosættelse i Danmark. Nu havde de endelig fået mulighed for at samle familien. Men vi havde ingen papirer, så vores onkel tog os til Indien illegalt for at vi kunne komme til en dansk ambassade. Heldigvis gik det godt, fortæller Van Neih Than, der er uddannet maskiningeniør og arbejder som projektingeniør i en virksomhed i Ikast.

Kulturchok

At komme til Danmark var en kæmpe omvæltning for den 13-årige dreng.

– Alt var anderledes. Menneskene. Kulturen. Maden. Humoren. Noget af det sværeste var sproget. Jeg begyndte i 7. klasse og skulle lære et sprog, jeg aldrig havde hørt om. Det var virkelig en udfordring, forklarer han på fejlfrit dansk med let jysk accent.

– Om det så var vejret, var det anderledes. Vi kom i september og fandt hurtigt ud af, at det kan blive meget koldt i Danmark. Om sommeren gik solen først ned klokken 23. Pludselig var det svært at finde ud af, om det var dag eller nat, siger han og smiler.

Selv om Van Neih Than har levet det meste af sit ungdomsliv i Danmark, har han som burmeser altid følt sig anderledes end danske unge.

– Det er nok derfor, at de fleste af mine venner har udenlandsk baggrund. Sådan var det også i skolen og gymnasiet. I dag er min bedste ven tamil. Vi har lejet et rækkehus sammen og har det rigtig hyggeligt med hinanden. Det er noget med kemi og fælles humor, når man kommer fra Asien. Jeg har også en del muslimske venner. På en måde er vi jo i samme situation. Vi forstår hinanden og hvordan det er at være fremmed. Så betyder religion ikke så meget. Det er selvfølgelig noget andet, hvis man skal etablere en familie. Hvis jeg en dag skal giftes, skal det være med en kristen pige. Troen er en meget vigtig del af min identitet og de værdier, jeg bygger mit liv på.

> **“ Jeg er hverken hundrede procent chin eller hundrede procent dansk. Jeg vil altid være en blanding.**
> *Van Neih Than*

Fandt svar i kristendommen

Siden Van Neih Than kom til Danmark, er han kommet i chinmenigheden Chin Bethel Church i Skjern, der har lidt over 230 medlemmer og i 2015 fik egen kirkebygning. I dag er han næstformand for menighedens ungdomsgruppe.

– I Burma gik vi i kirke hver søndag. Det var noget, alle gjorde. Jeg gik også i søndagsskole. Men først i Danmark blev min tro mere personlig. Det var på en kristen efterskole, at jeg begyndte rigtigt at forstå det kristne budskab og tog Jesus ind i mit liv. Da var jeg omkring 16 år.

– I dag er det min tro, der giver mig identitet og et ståsted. Men det er ikke en tro, jeg er kommet let til. I flere år kæmpede jeg med de store spørgsmål. Hvorfor er jeg her? Hvad er meningen med det hele? Hvor kommer jeg fra? Er jeg bare en tilfældig samling molekyler? Lidt efter lidt fandt jeg svar i kristendommen. Det kom ikke på et døgn, men troen giver mit liv retning og hjælper mig med at være menneske. Derfor vil jeg gerne hjælpe andre unge til at opleve det samme.

– I ungdomsgruppen i kirken taler vi om vores tro og de spørgsmål, vi har. Da jeg kom til Danmark, blev jeg overrasket over, at der ikke var flere mennesker i kirkerne. Men danskere kan godt fejre jul, selv om de ikke kender Jesus. Det synes jeg stadig er lidt mærkeligt. Når vi fejrer jul i Burma, er det fordi vi kender Jesus.

> **“ Jeg har en kæmpe respekt for mine forældre, når jeg tænker på, hvad de har været igennem.**
> *Van Neih Than*

Sammenhold

Sidste år blev den 29-årige burmeser valgt til formand for Chin Community in Denmark (CCDK) – en landsdækkende forening for herboende burmesere fra delstaten Chin.

– Vi er en aktiv forening med 630 betalende medlemmer og holder en masse kulturelle arrangementer, konferencer og sportsturneringer for de unge. Samtidig forsøger vi at være et talerør for alle chinner i Danmark. For nylig havde vi et møde med en politiker på Christiansborg, hvor vi fortalte om situationen i Burma efter det seneste militærkup, og hvorfor nogle søger asyl i Danmark. Vi vil gerne være deres stemme.

Van Neih Than er ikke i tvivl om, at det stærke sammenhold, der kendetegner gruppen, er en af grundene til, at mange burmesere klarer sig godt i Danmark, selv om de har voldsomme oplevelser med fra hjemlandet.

– Det betyder rigtig meget for os at være sammen. Man føler sig mere afslappet, når man er sammen med nogle, der ligner en selv og forstår en. Kulturen, sproget og vores tro binder os sammen. Alle chinner er kristne. Vores religion har stor betydning for vores fællesskab. Vi åbner altid vores arrangementer med en bøn.

– Jeg er stolt af at være chin. Jeg synes, vi har nogle rigtig gode værdier. Vi passer godt på hinanden og er opdraget til ikke kun at tænke på os selv. I dag bor vores forældre i et fredeligt land, men alligevel glemmer de ikke familien i hjemlandet. Hver måned sender de penge hjem. Det er jeg stolt af. Ligegyldigt hvor meget man tjener, sender man det, man kan. Jeg sender også selv penge. Jeg ved jo, hvordan det er i Burma. Vi har bare så meget her i Danmark. Man kan slet ikke sammenligne.

– Jeg har en kæmpe respekt for mine forældre. Når jeg tænker på, hvad de har været igennem, og hvordan de har klaret at komme til et nyt land, finde arbejde og etablere en velfungerende familie, er det bare så imponerende.

Taknemmelig for Danmark

Van Neih Than tøver, da han skal sætte ord på, hvordan han opfatter sig selv efter 17 år i Danmark. Er han dansker eller burmeser?

– Jeg er hverken hundrede procent chin eller hundrede procent dansk. Jeg vil altid være en blanding. Men jeg vil gerne være en god og glad medborger, der er med til at bære det danske velfærdssystem. Efter mange år har jeg endelig lært at forstå dansk humor! Min opfattelse af ligestilling og demokratiske værdier er også meget dansk. Og som ungdomsleder er jeg ikke bange for at give opgaver til de unge. Alder er ikke så vigtig for mig. For den ældre generation er det anderledes.

Han drømmer om en dag at rejse ud i verden for at udbrede de demokratiske værdier, han har mødt i Danmark.

– Jeg har set, hvor meget det betyder for et land. I Burma har vi ikke demokrati. Vi voksede op med konflikter mellem regeringen og forskellige oprørsgrupper. Somme tider kom militæret til vores område og gennemsøgte husene. En gang kom de om natten. Vi var meget bange. Senest har militærkuppet i 2021 gjort livet endnu sværere for rigtig mange.

– Mine forældre vidste, at deres børn ville have helt andre muligheder i Danmark end i Burma. Jeg er meget taknemmelig for, at de hentede os herop. I Burma var jeg ikke blevet uddannet maskiningeniør. Jeg ville have været en helt anden person i dag. *BMF*

Nyt om navne

Ingebritt van der Poel er ansat som regnskabsfører i Tværkulturelt Center (deltid). Hun har arbejdet som kordegn i folkekirken i 40 år og undervist i kirkebogsføring på kordegneuddannelsen og pastoralseminariet. Mistede tidligere på året sin mand efter 56 år ægteskab. To voksne sønner og to børnebørn.

Hanna Vesalainen Hirslund har fået udvidet sin stilling som tværkulturel medarbejder i Tværkulturelt Center til 20 timer om ugen. Hanna er 49 år, født i Nepal af finske forældre og uddannet cand.mag. i historie. Hun var i en årrække ansat på Mødested Amager. Gift og mor til to teenagepiger. Hun afløser Ann Juul Kjestrup.

LIVETS GUD

En weekend om håb og livsglæde i et nyt land

Aarhus den 8.-10. november

Vidensdeling, livshistorier og inspiration til kirkernes integrationsarbejde

Hovedtalere: Olu Robbin-Coker og Clement Dachet

Se program på www.tvaerkulturelt-center.dk

Elsk din næste og gør dit bedste

15 år i Tværkulturelt Center: Abel Zemhret Kidane interviewer Ann Juul Kjestrup

De har sat hinanden stævne på en eritreansk restaurant på Nørrebro, hvor Abel Zemhret Kidane bestiller nationalretten injerra og tsebhi (wåt) på tigrinya. Med ekstra shiro, som han ved er Ann Juul Kjestrups favorit. For hun skal have det bedste, siger han med et stort smil, mens han finder de forberedte spørgsmål frem. Den 41-årige eritreaner, der er medlem af Tværkulturelt Centers bestyrelse, har indvilliget i at interviewe Centrets mangeårige tværkulturelle medarbejder, der i juli lod stafetten gå videre til sin efterfølger.

● *Kan du huske, da vi mødte hinanden første gang?*
Ja, det var i marts 2015. Jeg gav dig en piratos! Du var stadig asylansøger og skulle tale på vores forårskonference i København. Du fortalte hele din historie. Det glemmer jeg aldrig. Da du fik asyl nogle måneder senere, besøgte jeg dig det første sted, du boede. Det var i en midlertidig bolig i Ringsted. Jeg havde vist en cykel til dig.

● *Du er uddannet teolog. Jeg har selv læst teologi og har altid haft lyst til at spørge dig, hvorfor du valgte teologistudiet?*
Fordi jeg troede, at det handlede om filosofi og psykologi. Det var ikke på grund af teologien. Jeg troede, at jeg skulle sidde og tænke filosofiske tanker. Men de første år var det bare sprog og sprog – græsk, latin og hebræisk. Jeg knoklede! Heldigvis fik jeg en supersød studiekammerat, der hev mig igennem. Hun var troende. Det var meget interessant for mig, der ikke har nogen kirkelig baggrund. Efterhånden fandt jeg ud af, at teologi var meget mere, end jeg troede.

● *Mine forældre i Eritrea var meget stolte af mig, da jeg begyndte at læse teologi. Men sådan reagerede din familie vist ikke...?*
Min fars første reaktion var: Hvad har jeg dog gjort… Det sagde han faktisk til mig. Jeg tror stadig, at han undrer sig.

● *Hvad lærte du på teologistudiet?*
At bøje verber! Og så lærte jeg sprog og kirkehistorie og at reflektere på en bestemt måde. Selvfølgelig skal man have det med i bagagen, men man kan ikke bruge det til så meget, hvis man en dag kommer ud som præst.

> **“ Jeg har aldrig før seriøst overvejet Pastoralseminariet. Men nu kan jeg mærke noget, der hiver i mig.**
> *Ann Juul Kjestrup*

● *Har dit syn på kirken ændret sig, siden du blev færdig som teolog for 17 år siden?*
Dengang vidste jeg ikke ret meget om kirken. I mit arbejde i Tværkulturelt Center har jeg oplevet kirken som mere åben, end jeg troede. Det er vigtigt, at kirken kan lade andre komme til og vise, hvad de har med. Kirken må ikke være bange for at lukke folk ind og lade dem tage del. Vi kan lære meget af jer, der kommer udefra og har fået frataget fortid og fremtid. At I kan være i den situation og have den tillid til, at Gud er der.

● *Hvordan med din oplevelse af kristne – har den også ændret sig?*
Teologiske kasser med låg på interesserer mig ikke så meget længere. For mig handler det om at have et sundt gudsforhold. Han (Gud) er chefen. Han har ansvaret. Jeg er bare et lille menneske. Jeg kan bede ham gå væk. Men det gør han ikke. Han går aldrig væk. Elsk din næste - og gør dit bedste. I dag befinder jeg mig godt i alle kirker, når bare der er et sundt gudsforhold og et sundt forhold til mennesker. Og så har vi jo en fælles rygrad – den fælles bog. Bibelen. Det er supervigtigt. Sådan tænkte jeg ikke tidligere. Men at møde sådan nogle som jer har gjort noget ved mig.

● *Hvorfor søgte du stillingen i Tværkulturelt Center?*
Da jeg blev færdig på universitetet, startede jeg hos Royal Copenhagen, hvor jeg byggede deres webshop op. Men jeg kunne mærke, at jeg var i en forkert verden. Kirken hev i mig. Jeg ved ikke helt hvorfor. Jeg havde to små børn og havde ikke lyst til at være præst. Men jeg havde jo en teologisk eksamen, så jeg kunne vel omskoles og finde ud af at gebærde mig.

> **“ Han (Gud) er chefen. Han har ansvaret. Jeg er bare et lille menneske.**
> *Ann Juul Kjestrup*

● *I Tværkulturelt Center har du været med til at bygge broer mellem mennesker i 15 år og betydet rigtig meget for mange af os. Hvad er det, Tværkulturelt Center kan?*
Tværkulturelt Center er jo ikke så stort, men midt i alt det andet, vi laver, kan vi møde det enkelte menneske. I kirken har vi alle samme status. Vi kan hjælpe mennesker der, hvor de er, give eksempler på *how to do it*, skrive artikler om det og holde konferencer, hvor der kommer 100 mennesker. Det er ikke mange, men det er noget. Og folk er åbne.

● *Hvad vil du savne mest?*
Jeg kommer til at savne alle jer i kirken. Jeg har elsket mit lille nichejob. Noget af det fedest er de mennesker, jeg har mødt, og de venskaber, der er opstået, Når man kommer med en Tværkulturelt Center label, er der færre barrierer. Folk ved, at man vil dem det godt. Mange føler, at danskere er lidt lukkede, og at de skal forsvare sig og forklare, hvorfor de er her. I kirken er der en dejlig åbenhed.

● *Nu er du begyndt på en ny livsrejse. Er der noget, du brænder for?*
Fremover vil jeg gøre de ting, jeg har lyst til. Jeg er så privilegeret, at jeg ikke behøver at arbejde så meget. Lige nu er jeg blevet headhunted til at lave frokost et par gange om ugen til medarbejderne i et revisionsfirma, hvor min søn arbejder. Jeg vil gerne føle, at jeg gør noget godt, og være glad, når jeg går hjem. Det var jeg også i Tværkulturelt Center. Men efter 15 år trængte jeg til at blive rykket op. Det vigtigste for mig er at have det godt med min familie. Der er jeg bare så privilegeret. Om fem år håber jeg, at jeg har været på en masse rejser og lavet en masse god mad til folk. Og at min familie fortsat har det godt. Jeg vil også gerne skrive lidt. Jeg er 50 år. Jeg skal ikke bevise noget for nogen.

● *Da jeg begyndte at læse teologi i Eritrea, var det for at forstå Bibelen bedre – ikke for at blive præst. Jeg har aldrig haft et kald. Hvordan med dig…?*
Når folk tidligere spurgte, om jeg ikke skulle være præst, sagde jeg altid, at jeg ikke havde noget kald. Jeg har aldrig seriøst overvejet Pastoralseminariet. Men nu kan jeg mærke noget, der hiver i mig. Det har jeg aldrig oplevet før. Jeg tror, det ville være godt for mig at blive tvunget op på en prædikestol. Men hvis jeg skal være præst, skal det være en lidt skæv en. Jeg kan godt se mig selv tage ud på et asylcenter og snakke med folk. At repræsentere kirken og alt det, vi har. Være nærværende og bede en bøn. Kirken og kristendommen har virkelig noget at byde på. Det er jo folk, der har mistet alt og burde vende Gud ryggen. Men det gør de ikke.

● *Hvad betyder det for dig, at du er kristen?*
Jeg er en elendig kristen! Jeg er meget imponeret over jeres måde at være kristne på. Somme tider føler jeg mig én, der lurer lidt derude. Jeg kan ikke finde ud af at være som jer.

● *Har du et godt råd til folkekirken?*
Bliv ved med at være åben og nysgerrig. Del ud af alle de ressourcer, folkekirken har. Og sig velkommen til alt det, I kommer med udefra. Det vil ændre vores syn på, hvad kristendommen er – både herhjemme og ude i verden.

ANN JUUL KJESTRUP

- 50 år. Født i Skanderborg. Cand.theol. fra Århus Universitet 2007. Sekretær og tværkulturel medarbejder i Tværkulturelt Center 2009-2024.
- Gift med Lars Kjestrup, aktiehandler og Head of trading and risk management i investeringsforeningen Maj Invest.
- To sønner på 20 og 17 år. Bor i Brønshøj.

ABEL ZEMHRET KIDANE

- 41 år. Født i Asmara i Eritrea. Bachelor i filosofi fra Asmara University og i teologi fra et katolsk seminarium; ni års nationaltjeneste.
- Flygtede til Danmark i 2014. Asyl 2015. Kirketjener i Kingos Kirke på Nørrebro siden 2017. Medlem af Tværkulturelt Centers bestyrelse siden 2019.
- Bor i Københavns Nordvestkvarter.

> **“ At møde sådan nogle som jer har gjort noget ved mig.**
> *Ann Juul Kjestrup*

Foto: BMF

Ann Juul Kjestrup er fortsat tilknyttet Tværkulturelt Center som madskribent m.m. på frivillig basis.

Sammen

Gudstjenester og mødesteder for flygtninge, migranter og danskere

Gudstjenester og messer

Amharisk	København	Emmanuel Evangeliske Kirke, LM, Nansensgade, Daniel Hailu Larsen, tlf. 3116 4347
		Etiopisk-ortodoks menighed, Søborg, Zemichael Deressa Seboka, tlf. 5284 7624 (O)
		Mission for Nations Int. Ministry, Sct. Johannesgården, Matthew Hora, tlf. 9178 8556 (P)
	Aarhus	Etiopisk-ortodoks menighed, Helligåndskirken, Zemichael Deressa Seboka, tlf. 5284 7624
Arabisk/assyrisk	Aarhus	Fountain of Life Ministries, Romel Shaol Yokhena, tlf. 6047 1831 (P)
Arabisk	København	Arabisk menighedsfællesskab, Greater Love, Vigerslev Kirke, Nabil Astafanos, tlf. 2993 4900
	Tåstrup	Den Koptisk Ortodokse Kirke, St. Marie & St. Markus, Youssef G. Habashy, tlf. 4276 4946
	Aalborg	Arabisk Fællesskab, Bethaniakirken, Tarek Freiwat, tlf. 2062 8175
	Aarhus	Den glade nyhed, Christianskirken, Wessam Youssef, tlf. 5056 1471
Armensk	Tåstrup/Odense/Kolding/Aabenraa:	Armensk ortodokse menigheder, Stepanos Hovhannisyan, 5018 8943
	Aarhus	Armensk ortodoks menighed, Skt. Lucas Kirke, Jasmin Kourginian, tlf. 2480 8474
Assyrisk	Tilst	Mar Mari's Assyriske Menighed, provst Albert Panimeen, tlf. 2894 4580 (O)
	Aarhus	Østens Gamle Kirke, Sanhereeb Georges, 2139 7048 (O)
Burmesisk	Esbjerg, Odense, Kalundborg:	Myanmar Chr. Fellowship, Ail Moses, tlf. 4242 0355 / Salai Thawng, tlf. 2618 3667
Burmesisk/Chin	Frederikshavn, Hjørring, Sæby, Skjern, Esbjerg, Ringe, Rønne:	Chin Christian Ass. in DK (CCADK):
		Emmanuel Cinzeh, tlf. 4844 2908 / Moses La Bawl Peng, tlf. 6183 8478 (B)
Burmesisk/ Kachin	Flere byer	Marip Ja Ing, tlf. 9170 9650 (B)
Dansk (da./fransk.)	Amager	International Baptist Kirke, Korsvejskirken, pastor Gilbert Rukundo, tlf. 5859 6133
Engelsk	Albertslund	Presbyterian Church of Cameroun, Opstandelseskirken, Raymond Ticha, tlf. 7161 3764
	Avedøre	God's Ambassadors (ghanesisk), Avedøre Kirke, Samuel Koli Adjei, tlf. 3188 5909
	Brøndby	Christian Love Fellowship, Judith Nakkazi, tlf. 4241 2892
	Brøndby Strand	Copenhagen Christian Fellowship, Brøndby Str. kirke, Stephen Osei Safo, tlf. 2849 2881
	Esbjerg	Skt. Nikolaj Kirke, Benny Blumensaat, tlf. 7512 1027 (K)
	Gellerup	Gellerup Kirke, Niels Hviid, tlf. 8625 0912. *Internationale gudstjenester*
(eng./dansk)	Haderslev	Holy Int. Christian Ministies (HICM), Jan Joensen, tlf. 2299 7312
	Herlev	Vor Frue Kirke og Sankt Antonii Kirke, Joy Fernando Santhiyogu, tlf. 5124 8422 (K)
	Holstebro	Int. Christian Fellowship (congolesisk), IM Missionshus, M. Sigala, tlf. 5123 5862
	Horsens	Church for all Nations, Apostolsk Kirke, Georg Bertelsen, tlf. 75618177, *søn. kl.10 (oversæt.)*
	Hvidovre	Int. City Baptist Church, Esajasskolen, pastor Tony Acheampong, tlf. 4352 8440 / 6138 2037 (B)
	Ishøj	Arise and Shine, Vejleå Kirke, pastor Emmanuel Okoye, tlf. 2624 0135
(eng./dansk)	Kolding	Holy Int. Christian Ministies (HICM), Kristkirken, Daniel Datosomor, tlf. 2711 7145 (P)
		Kolding Int. Congr. (KIC), Simon Peters Kirke, Michael Markussen, *Gudstj. 1. søn. i md. kl.13*
	København	Bethel Missionary Baptist Church, Købnerkirken, pastor Gerry O. Calba, tlf. 3255 8926 (B)
		Champions Chapel, Søborg, Enoch Odumade Oluwatosin, tlf. 6052 7054
		Christian Center, Kbh. Kirken i Kulturcentret, Palle Flyger, tlf. 4010 9051 (P)
		Church on the Rock, Brøndby, James og Miriam Lubega, tlf. 2636 8134/2735 9202
		Copenhagen Community Church, Nørre Farimagsgade 45, David Bjerre, tlf. 5155 5376
		Disciples Assembly Church, Vibevej 7B, Kbh. NV, Iyere Igbogbo (William), tel. 7163 7080
(eng./tagalog)		Filadelfia Christian Church (filippinsk), Buddinge Kirke, Raymond Osias, tlf. 4013 0506 (P)
		First International Baptist Church, Niels Erik Nielsen, tlf. 2942 0090 (B)
		Folkekirken for Internationals, Eliaskirken og Ørestad, Maria Fihl, tlf. 7190 8849 (F)
		Fountain Gate Chapel, Charles Frimpong (William), tlf. 2887 3716 (P)
		God´s True Mission (GTM), Sct. Johannesgaarden, Pastor Osei, tlf. 5354 0818
		Haraldskirken, Ida Tafdrup-Johansen, tlf. 9243 0666. *Int. gudstj. 29. sept.*
		International Central Gospel Church, Akwasi Oppong Amoabeng, tlf. 3150 7027
		International Church of Cph., Brorsons Kirke, pastor Timothy Stewart, tlf. 3962 4785, kl. *10.30/16.30*
		International Christian Community, Kingos Kirke, Ravi Chandran, tlf. 5285 5285
		International Congr. of United Metodist Church, Jerusalemskirken, Ole Birch, tlf. 3312 9606 (M)
	Kbh./Aarhus	Int. Harvest Chr. Centre, Valby Frikirke, J. Commey, 2667 3286/ B. Agyeman-Duah, 3045 4903
	Kbh./Odense/Aarhus:	Jesus Centre (RCCG), David Ade og Adibola Olushola, tlf. 2234 7482
	Kbh./Lyngby	Jesus Is Lord Church, Allehelgens Kirke/Lyngby Baptistkirke, Rosalie Kozlowski, 4220 8888
		Kingos Kirke, A. Graversen, 6127 3022. *Int.gudstj. d. 6. okt.*
		Oasis of Hope, Ingi Kirke, tlf. 7152 1036
		Sakramentskirken, Fr. Joy Fernando Santhiyogu, tlf. 4494 7694 (K)
		Sankt Annæ Kirke, Fr. Marcin Gacek, tlf. 5290 4802 (K)
		SDA Int. Church Cph, Adventkirken, pastor Robert Fisher, tlf. 2172 0552 (A)
	Kbh./Aarhus	St. Alban's Anglican Church, Rev. Tuomas Mäkipää, *Gudstj. kl. 10.30 (Kbh)*
		The Lord´s Chosen Charis. Revival Min., Sct. Johannesgaarden, R. Nwankwo tlf, 2286 9340
		Victory Chapel (nigeriansk), Bådehavnsgade 44, Ola Jones, tlf. 2098 5401
	Lyngby	Skt. Knud Lavard Kirke, P. Samuele Lando, lando@katolsk.dk (K)
	Odense	Holy Ground Yahwe Int. Church, Thomas Appah, tlf. 6024 4042
(dansk/arabisk)	Odense	Greater Light Evangelical Church, Vor Frelser Kirke, Rev. Obua Christopher Ogwetta, tlf. 9193 3363
	Randers	Living Stones Bible Church, McDonald Uche, tlf. 2040 2521 (P)
	Rødovre	International Temple Bridge Bible Ministry (ghanesisk), Atto Smith, tlf. 2225 5263
(eng./twi)	Vanløse	Church of Pentecost, Kastanie Allé 20, Akousa Nkansah Samoah, tlf. 2680 2343
		Omega Fire Ministries, Prince Iredia, tlf. 9140 0890
(eng./swahili)	Vejle	Int. Chr. Fellowship Min. DK (ICFMDK), Kapinga Dionne Mushagalusa, tlf. 2781 0892
		Word Outreach Church, Jackiline Hansen, 2696 0113 (P)
(da./eng)	Viborg	Viborg Internationale Pinskekirke, Ruben Moore Højer, tlf. 8660 0233 (P)
(eng./swahili)		Folkekirken for Internationals, Houlkær Kirke, P. Fischer-Nielsen, 2399 8840. Mdr. gudstj.
	Viby J.	New Covenant Church of Jesus Christ, Felix Mbala, tlf. 3189 9023 (P)
	Aalborg/Brønderslev/Hjørring:	Int. menighed, Apostolsk Kirke, Martin Mutale, tlf. 2616 1439 / 3042 8476 (Ap)
	Aalborg	Frikirken International Chuch, Kelvin Sam, info@fintc.dk
		Koinonia Int. Christian Fellowship, Karmelkirken, Lee Hanson, tlf. 2622 2667 (B)
		Sct. Mariæ Kirke, tlf. 9879 6349, pater Jude Kulas, tlf. 9879 6347 (K)
	Åbyhøj	Christian International Fellowship, cif@valgmenighed.dk *Gudstj. 1. søndag i md. kl.10.30*
	Aarhus	Christianskirken, Anders Møberg, tlf. 4172 7110 *Monthly services in English*
		Vor Frue Kirke, pater Krzysztof (Kris) Augustyniak, tlf. 8730 7044 (K)
Farsi/persisk	København	Apostelkirken, indvandrerpræst Niels Nymann Eriksen, 2348 0481 (F) *(oversættelse)*
		Københavns Frikirke Valby, Benjamin Sarkez, tlf. 3295 2353 / Kenneth Kühn, tlf. 6120 1009
	Kbh/Vissenbjerg/Aarhus:	Valgmenigheden Church of Love, Massoud Fouroozandeh, 4053 2523
	Aarhus	Immanuel Fællesskab, Christianskirken, Naser Rezaeih, tlf. 2168 2414
Finsk	København	Garnisonskirken, Marja Silvonen-Hansen, tlf. 2164 8101 (L)
Fransk	Brøndby Strand	Resurrection Int. Chr. Center, Brøndby Str. Kirke, Jacques Musungay Kalala, tlf. 5137 2792
	København	MERCI Eglise Internationale, Yapo Abraham Assi, 2878 1065
		Fransk Reformert Kirke, Philip Maury, tlf. 3111 3218 (K)
		Sakramentskirken, Jérôme Dejean De La Bâtie, paroissecopenhague@gmail.com (K)
	Rødovre	FOW Danmark, Hvidovrevej 80, 2610 Rødovre, Pascal Lukaba, tlf. 2941 5918
Færøsk	København	Hans Egede Kirke, Borgny Brüning-Hansen, 5135 5190 / Kristnastova, N.P. Nonstein, 3255 1809
Ghanesisk/Twi	Købehavn	Presbyt. Church of Ghana, Gothersgade 111, Kwame Danquah, tlf. 9155 4895
Græsk	København	Græsk-ortodoks menighed, Skt. Aleksander Nevskij Kirke, Sergij Plekhov, 3313 6046
	Roskilde	Græsk-ortodoks menighed, Tolbodgade 7, Sávvas Christiansen
Grønlandsk	Esbjerg	Zions Kirke, Daniel Ettrup Larsen, tlf. 2947 1909
	København/Aarhus	Helligåndskirken, Jens Kristian Kleist, tlf. 4593 6737/Oline Bertelsen, tlf. 2343 8732 (F)
Indonesisk	København/Jylland	PERKI, Lidya Sørensen, tlf. 2013 6180, perkidk@gmail.com
Islandsk	København	Esajaskirken, Kbh., www.jonshus.dk, Sigfús Kristjánsson, prestur@kirkjan.dk, tlf. 7561 1887
Italiensk	København	Jesu Hjerte Kirke, Loredana Ruggiero, tlf. 7161 4527 (K)
Kaldæisk	Esbjerg, Horsens, Næstved, Søborg, Aalborg, Aarhus (Skt. Nikolaj Kirke):	Faris Toma Moshe, tlf. 6193 9093 (K)
Kinesisk	København/Lyngby/Slagelse	Chinese Church in Cph., LM, Kirkegårdsvej 21, Peter Lam, tlf. 3887 4570
Kinyarwanda	Søborg	Bethel World Mission Church, Mørkhøj Kirke, Amon Nkusi Kijana, tlf. 2927 9099
	Lyngby	Ark Chuch, Lyngby Ap. Kirke, Janepher Umuranga, jannifer_umu@hotmail.com
		Zion Temple Celebration Centre DK, Lyngby Baptistkirke, John Bizomenya tlf. 2236 3034
Koreansk	København	Den Reformerte Kirke, Minkyu Han, solimsa89@gmail.com
Kroatisk	Kolding/Kbh	Skt. Mich. Kirke, Anto Kukic, 6016 6516/Jesu Hjerte Kirke, Tomislav Cvetko, 2178 0671 (K)
Litausk	København	Jesu Hjerte Kirke, Tomislav Cvetko. Tlf. 2178 0671 (K)
Makedonsk	København	Skt. Kliment Ohridski, Mariendals Kirke, Pece Dimitrijevski, tlf. 4031 1068 (O)
Malayalam	Hillerød, Gørløse	Malankara Syrian Orthodox Church, F. Eldhouse, 5299 8210 (O)
Nepalesisk	Brovst/Kbh./Ølstykke	Uttam Prasad Uprety, 2711 1894/Arjun Ghatani, 2985 3108/Mon Maya Rai, 42346939
Norsk	København	Kong Haakons Kirke, Pål Kristian Balstad, tlf. 3035 4151 (L)
Polsk	Esbjerg/Haderslev/Sønderborg:	Skt. Nikolaj Kirke, Jacek Aniszewski, tlf. 5028 9148 (K)
	Helsingør/Hvidovre:	Skt. Vincent Kirke, Jan Hansen, 2226 4723 / Skt. Nikolaj, Marcos R. Bernus, 2885 2517 (K)
	Herning	Sankt Vincent Kirke, Wienczyslaw Barwinski, tlf. 9712 4382 (K)
	København/Brønshøj/Taastrup:	Sankt Annæ Kirke, Wieslaw Podlach, 2765 1069 (K)
	Nyk. F./Næstved/Odense:	Julian Bodnar, tlf. 5572 0985 / Skt. Albani Kirke, Jacek Aniszewski, tlf. 5028 9148 (K)
	Aalborg/Aarhus	Krzysztof (Kris) Augustyniak, tlf. 8730 7044 (K)
Rumænsk	Agerbæk	Rumænsk-ortodoks menighed, Agerbæk gl. Missionshus, Claudio Ceteras, tlf. 5346 4432
	Horsens	Rumænsk-ortodoks menighed, Gheorghe Matei, tlf. 9140 0758
	Isenvad (Ikast)	Rumænsk-ortodoks menighed, Preot Silviu Casian, tlf. 5013 5069
	København	Nordvestkirken, Beniamin Tecsa, tlf. 2989 9508 (B)
		Rum.-ortod. menighed, Mariakirken, Michael Radu, +46 4013 4654 (Lucca: tlf. 2256 4354)
	Odense, Tølløse	Rumænsk-ortodoks menighed, Mihai-Marius Hornicar, tlf. 9170 8896
	Ordrup, Bornholm, Nyk. F.	Rum-ortod. menighed, Skt. Andreas Kirke, Andrei-Ovidiu Sofa, 9145 1462 m.fl. (O)
	Sønderborg	Rumænsk-ortodoks menighed, Christianskirken, Leon Iacob, tlf. 2796 7869
	Ulbjerg (Viborg)/Vejle:	Rum.-ort. menighed, Adrian Chitulescu, 9175 9185
	Tårs (Vendsyssel)	Rumænsk-ortodoks menighed, Dragos-Alexandru Cucuzel, tlf. 8192 8901 (O)
	Vejle/Tønder	Rum.-ort. menighed, Marcel-Marius Coisin, 9162 2395/Andrei Cojocariu, 2056 4342 (O)
	Aarhus/Vitten	Klosterkirken, J. Samsing, tlf. 8616 7119 / Vitten Kirke, Preot M. R. Craciunescu, tlf. 7132 0215
Russisk/Kirkeslav.	Hobro	Russisk-ortodoks menighed, Taras Daniluk, tlf. 5190 0791
Kirkeslavonsk	København	Skt. Alexander Nevskijs Ortodokse Kirke, Sergij Plekhov, tlf. 3313 6046
	Kbh./Odense/Baagø	Russisk-ort. menighed, Bavnehøj Kirke/Odense Domkirke, Sergiy Bondaerv, tlf. 5164 7057
	Viby	Russisk ortodoks menighed, Viby Sognegård
Serbisk	Brønderslev	Baptistkirken, Benjamin Nadj, tlf. 9890 0002 / 4041 7344 (A)
	København	Bavnehøj Kirke, Fr. Milan Gardovic, 2151 1304 (O)
	Odense	Sct. Hans Kirke, Vera Stanic 2646 0074 / Fr. Milan Gardovic, 2151 1304 (O)
	Silkeborg	Zeljko Savic, tlf. 2972 5966 / Fr. Milan Gardovic, tlf. 2151 1304
Spansk	København	Iglesia Latina de Copenhague, Marcelo Mora, tlf. 3011 1233 (P)
		Iglesia Bautista de Habla Hispana, LM/Nansensgade 94, Fernandez, tlf. 3331 0941 (B)
Spansk/Portugisisk	Charlottenlund	Sct. Andreas Kirke, Marcos Romero Bernus, 2885 2517 (K)
	København	Latinofællesskab, Kirken i Kulturcenteret, pastor Victor Villaruel, tlf. 3531 0010
		Sct. Ansgar Kirke, Marcos Romero Bernus, tlf. 2885 2517 (K)
		Pinsekirken, Alberto Orlando Malisani, tlf. 2276 9195 (P)
	Aarhus	Vor Frue Kirke, Guilda Suarez, 2374 1940 (K)
Svensk	København	Svenska Gustafskyrkan, Thomas Stoor, tlf. 3315 5458 (L)
Swahili/Dansk	Odense	Elohim Church (congolesisk), Vollsmose Kirke, tlf. 7132 2239
	Nørresundby	Horeb Pentecostal Church, Masudi Herman, tlf. 9144 78 61 (P)
Swahili/eng.	Aarhus	God's Family Church for All Nations, Matoleyo Birunga, tlf. 9165 3699
	Skive	Living Water Church, Egeris Kirke, Bienvenue Byamungu, tlf. 6197 7119
Tamilsk	Frederikshavn, Herning, Holstebro, Horsens, Lemvig, Randers, Vejle, Aalborg, Aarhus:	
		Edmund Reginald Savinpillai (Fr. Reggie), tlf. 9143 4645 / Jude Kulas, 2088 5284 (K)
	Fredericia	Apostolsk Kirke, Printtans Mathews, tlf. 7594 1150 (Ap)
	Grindsted, Horsens, Vejle:	Dharsan Savarimuthu, tlf. 3149 3635
	Herning	Smyrna Tamil Church, pastor Jeyarajan Vyravipillai, tlf. 9721 5023 / 2342 9987
	Herlev, Holbæk/Holstebro	Enok Aruthavaraj, tlf. 4916 3345 / Sudhakaran Kathiresu, tlf. 2334 5557 (B)
	Odense/Oure	Baptiskirken, Samuel Banasubramaniam, tlf. 4221 5446
	Sønderborg	Nava Arumugam, tlf. 7465 3941
	Aalborg	Almighty God´s Church, Christu F. Nadadam, tlf. 9813 8758 (Ap.)
Thai	København	Thai Menighed, Tingvej 11, Amager, Apam Muivad, 5195 9222, apam@outlook.dk (P)
Tigrinya	Kbh./Aarhus/andre byer:	Eritreisk-ortod. Tewahedo menigheder, Asmara Patriarkat, Misghinna Melake, tlf. 7155 4800
	Kbh./Aarhus/andre byer:	Eritreisk-ortod. Tewahedo menigheder (DGMK), Diaspora Patriarkatet, btesfagaber@yahoo.dk
	Kbh./Aarhus/Odense	Bethel Church (eritreisk), Josef Keleta, tlf. 2093 4125 / Finan Samuel, tlf. 7154 5981 (P)
	Ølstykke	ALIVE-Kirken, Russom Tesfamariam Mengisha, tlf. 4257 8887
Tyrkisk	København	Tyrkisk Kirkefællesskab, Bethesda, Anker Nielsen, tlf. 2037 0220
Tysk	København	Sankt Augustins Kirke, Kåre Nielsen, 6094 9410 (K) / Sankt Petri, P. Krogull, 3313 3834 (F)
		Tysk Reformert Kirke, pastor Axel Bargheer, tlf. 3313 8753
	Sønderjylland	Tyske gudstj. i danske folkekirker: Christa Hansen, Haderslev Domkirke, tlf. 7452 3655
Ukrainsk	København N	De Gamles By, Sofia Dahlgaard 3136 6380 (O)
	København/Odense	Sankt Ansgar Kirke/Sct. Albani Kirke, Fr. Vasyl Tyckhovysch, tel. 2085 3958 (K)
	Vejle / Randers / Aalborg / Aarhus	Sct. Norberts Kirke / Katolske kirker (K)
	Højbjerg/Elsborg/Holstebro, Aalborg	Fr. Yevhen Martyniuk, tlf. 2253 6120 (O)
	Bramming/Odense	Bramming Frimenigheds lokaler, Fr. Artemii Pasko (O)
Ukrainsk/Russisk	København	Ukrainsk/Russisk sprogfællesskab, Anja Makouskava, tlf. 6076 7707 (P)
Urdu/Hindi	Vanløse	Den Kristne Pakistanske Menighed, Emdrup Kirke, James Izat, tlf. 3195 5195
Vietnamesisk	Fyn/Jylland/Sjælland	Ngoc The Nguyen, tlf. 8730 7043 (K) / Pater Kim Thang Nguyen, tlf. 5383 7171 (K)
	Odense	Odense Baptistmenighed, Noh Dieu, tlf. 2132 4652 (B)
	Skælskør	Dansk-Vietnamesisk Frikirke, Lam-Phol Lam, tlf. 5127 8909
	Slagelse	Den Vietnamesiske Evangeliske Menighed, pastor Huynh Dieu, tlf. 2241 9510

(A) Syvende Dags Adventistkirken (Ap) Apostolsk Kirke (B) Baptistkirken (F) Folkekirken (K) Katolsk (L) Luthersk (M) Metodistkirken (O) Ortodoks (P) Pinsekirken

Middage på tværs / Spisning og samvær

Fredericia	Sct. Michaelis Kirke, Oline B. Kobbersmed, tlf. 5141 6532. *Middag på tværs 4 gange om året*
Gellerup	Gellerup Kirke, Bit Boel Buhl, tlf. 5138 2280. *International aften d. 6. sept. kl. 18*
Give	Ringive Sogn, Jakob Legarth, tlf. 2679 7701.
Græsted	Græsted Sognegård, Troels Toft, tlf. 4240 2489. *Verdensmiddag 1. fredag i mdr.*
Haderslev	Gl. Haderslev Kirke, Kirsten Münster, tlf. 7452 3945/ Kulturmøde, Else Wiwe, tlf. 2578 6267
Herning	Luthersk Mission, Lone Nyborg, tlf. 2881 3522
Holstebro	Café Grace, Nørrelandskirken / Inge-Margrete Jacobsen, tlf. 5192 9056 / LM Café, Else Juhl, tlf. 2183 6737
Hvidovre	Strandmarkens Flygtningefællesskab, Pricilla Lassen, tlf. 2762 9965
København	*Fre. d. 27. sept. kl. 17.30: Kinesisk aften, Jesuskirkens Sognegård*
	Fredag d. 4. okt. kl. 17.30: Persisk aften, Ølby Kirke
	Fredag d. 25. okt. kl. 17.30: Filippinsk aften, Buddinge Kirke
Silkeborg	Silkeborg Kirke, Helle Hansen, 4020 2150 / Alderslyst Kirke, M. Hedemann Andreassen, 8682 3795
Skjern	LM-Kirken, Mathias Jefsen-Hansen tlf. 2481 4971
Toftlund	Kulturmøde, Luthersk Mission, Møller Schmidt, tlf. 2443 9773
Varde	Sct. Jacobi Kirke, Thomas Haseman Poulsen, tlf. 6161 1481. *6. nov. kl. 18*
Videbæk	Luthersk Mission, Trine og Finn Hjøllund, tlf. 6146 8339
Aalborg	Missionsforbundet, Steen Nygaard, tlf. 9818 4975
Aarhus	Venskabsmiddage, Luthersk Mission, Gravers Bøge, tlf. 2621 2671

Andre mødesteder/Kirkeligt integrationsarbejde

Cykelværksteder	Allerød/Græsted/Vindum:	Meldgaard, 4050 9550 / Andersen, 2165 0357 / Astrid, 2165 0357
Folkekirkens Migrantsamarbejde	København	Koordinator Søren Dalsgaard, tlf. 3020 8247
Folkekirkens Tværkulturelle Center	Ribe Stift	Peter Sode Jensen, tlf. 8140 3039
Folkekirkens Tv. Samarb. (FTS)	Odense/Svendborg	Jesper Hougaard Larsen, 2423 7446/Pernille Krohn, 9116 9916
Frelsens Hær	København	Danskundervisning, kvindeklub og seniorklub, tlf. 3585 0087
Fælleskirkeligt Integr. Netværk (FIN)	Haderslev	Multicafé, motion for kvinder, Else Wive, tlf. 2578 6267
International Café	Gellerup	Bit Boel Buhl, tlf. 8625 0800, *hver onsdag kl. 13-16*
Internationalt Kristent Center (IKC)	København	Dansk- og eng.undervisning m.m., Majken Rokni, tlf. 3332 5939
	Aarhus	Danskundervisning m.m., Peter Mikkelsen, tlf. 6178 9988
Kirkens Korshær	København	Hanne Okwera, tlf. 3581 2880
Kirkernes Integrations Samarbejde (KIS)	Holstebro/Aalborg:	Inge-Margrete Jacobsen, 5192 9056
Kirkernes Integrations Tjeneste (KIT)	København	Generalsekretær Ruben Holmgreen Falk, tlf.2485 3924
Kvinder møder kvinder	Esbjerg/Vojens	Kvaglund Kirke, Inge Skjølstrup, tlf. 2988 3406 / E. Wiwe, tlf. 2578 6267
Lørdage på tværs	Ølstykke	ALIVE Frikirken, tlf. 7026 5350
Mandeklub (international)	Esbjerg	Kvaglund Kirke, tværkulturel medarb. Lars L. Kristiansen, 4412 5004
Haderlev Stifts Migrantsamarbejde	Haderslev	Migrantkonsulent Camilla Hendriksen, tlf. 2147 0304
Sport på tværs	Skjern	Luthersk Mission, Enok Sørensen, tlf. 9735 0186
Venskabscafé	Nykøbing Falster	Lindeskovkirken, Lisbeth Rask Nielsen, tlf. 2567 0570

TIL KALENDEREN

Migrantkirkernes domkirketræf
Københavns Domkirke
25. september kl. 17

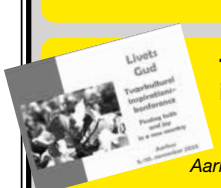

Tværkulturel inspirations-konference
Livets Gud
Aarhus 8.-10. november

Forårskonference og repræsentant-skabsmøde
København
21.-22. marts 2025

Refugee Highway
Nordisk konsultation
København d. 29.-31. okt.

Lysgudstjeneste for verdens flygtninge
Københavns Domkirke
Onsdag d. 7. dec. kl. 17

Tværkulturelt Center · tlf. 3536 6535
www.tvaerkulturelt-center.dk/kalendarium

Bibelen på alverdens sprog

الكتاب المقدس في اللغة العالمية

The Bible in a thousand tongues

Bibelselskabets Boghandel

Frederiksborggade 50 | 1360 København K | Tlf. 33 93 77 44
boghandel@bibelselskabet.dk | www.bibelselskabet.dk

Fremmedsprogede bibellæseplaner
www.blr.dk

Meddelelser angående gudstjenester og arrangementer i december, januar og februar modtages senest 1. november
Næste *Nyt på tværs* udkommer december 2024.

FESTKALENDER

11. september	Geez nytår	Etiopere, eritreanere, koptere
15. september	Mohammads fødselsdag	Muslimer
17. september	Månefest *(Trung Thu)* *(asiatisk høstfest)*	Kinesere, vietnamesere m.fl.
3. oktober	Jødisk nytår *(Rosh Hashanah)*	Jøder
3.-11. okt.	9 afteners fest for gudinder *(Navaratri)*	Hinduer
12. oktober	Dussehra *(Vijaya Dashmi)*	Hinduer
12. oktober	Forsoningsdagen *(Yom Kippur)*	Jøder
17.-23. okt.	Løvhyttefesten *(Sukkot)*	Jøder
24.-25. okt.	Toraens glædesfest *(Shemini Atzeret, Simchat Torah)*	Jøder
31. oktober	Lysfest *(Diwali/Deepavali)*	Hinduer
3. november	Allehelgen *(1.søndag i november)*	Prot., katol. og angl.
4. november	Alle Sjæle	Katolikker
15. nov.-24.dec.	Julefasten *(juliansk kalender: 28. nov.-6. jan.)*	Ortodokse kristne
24. november	Kristus, universets konge	Katolikker
1. december	1. søndag i advent *kirkeåret begynder*	Protestanter, Katolikker
8. december	Buddhas oplysning *(Bodhi Dag/Rohatsu)*	Buddhister

Indberetning af gavebeløb og CPR-nummer

Tværkulturelt Center skal indberette gavebeløb og CPR-nummer, hvis giveren ønsker skattefradrag for beløbet. Oplys derfor venligst CPR-nummer, når du giver en gave til Tværkulturelt Center.

Mød præsten

Fra Sri Lanka til Herlev

– Hvorfor kom du til Danmark?
I min orden aflægger man løfte om lydighed, så jeg kom, fordi min overordnede bad mig rejse herop, da kirken manglede en engelsktalende præst. På det tidspunkt var jeg dybt involveret i et pionerarbejde i et borgerkrigsramt område, hvor tamilske flygtninge var begyndt at vende tilbage. Vi startede helt forfra – under nulpunktet. Jeg havde været med hele vejen. Det handlede om at bringe mennesker sammen, opbygge tillid og arbejde for retfærdighed. Det var både fysisk og psykisk hårdt og ikke ufarligt. Måske trængte jeg til at komme væk. Ingen er uundværlig. Der var også et andet aspekt. Vi har fået troen fra europæere, der rejste til vores land. Måske var det vores tur til at rejse til Europa. Efter en uges betænkningstid sagde jeg ja.

– Hvad har formet din kristne tro?
Jeg voksede op i en landsby, hvor næsten alle var katolikker. Om søndagen var kirken fyldt til bristepunktet. Troen var noget helt naturligt, som vi lærte ved at se på vores forældre og de ældre omkring os. Hjemme lærte min mor os at bede. Hun har altid været meget stærk i troen.

– Hvorfor blev du præst?
Noget begyndte at trække i mig. Jeg har altid læst meget, og da jeg var 18 år, faldt jeg over en bog om grundlæggeren af vores præsteorden, der blev født kort før den franske revolution. Som teenager havde jeg været flygtning i Indien i tre år, da militæret indtog vores landsby under borgerkrigen. Her var en kirkens mand, der også havde været i landflygtighed. Jeg kunne spejle mig i hans liv. Jeg fortalte min mor, at jeg søgte ind på præsteseminariet, hvis hun ville love at bede for mig. Det har hun gjort hver dag siden. Når jeg ser tilbage, har der bestemt været bump på vejen, men jeg er ikke i tvivl om Guds kald.

– Hvor finder du håb i dag?
I den levende Gud. Så længe Gud lever, har vi håb. Gud er ikke død. For mig er nadverens sakramente det sted, hvor jeg henter styrke.

– Hvad er du taknemmelig for?
Jeg er taknemmelig for livet. At jeg stadig trækker vejret er Guds nåde. Ingen af os ved, om vi vågner i morgen. I dag lever jeg. Alt andet er sekundært. Jeg har overlevet borgerkrig og været døden meget nær. Men Gud havde flere opgaver til mig.

– Hvad udfordrer din tro?
Når uskyldige mennesker lider og dør. Hvorfor gør du ikke noget, Gud? Men Gud har sine egne veje. Hans veje er ikke vores. Mennesker forstår ikke Gud. Men uanset hvad er hans hånd der.

– Hvad giver dig glæde?
Den levende Gud. At elske og tjene ham og at tjene min menighed. At være præst er en gave fra Gud.

HRISTY JOY FERNANDO SANTHIYOGU (FR. JOY)

Foto: BMF

- Født 1974 på øen Mannar i Sri Lanka. Kom til Danmark i 2015.
- Tilhører den katolske præsteorden Oblatfædrene (OMI). BA i filosofi fra Kandy University og BA i teologi fra St. Xavier´s Major Seminary i Jaffna.
- Ordineret præst i 2006. Siden 2015 andenpræst ved Vor Frue Kirke i Herlev og præst for den engelske sprog-gruppe i Sakramentskirken.
- Bor i præstefællesskab i Herlev.

Den katolske kirke i Danmark

Danmarks ældste kirkesamfund med ca. 55.000 medlemmer. Over halvdelen har i dag udenlandsk baggrund. Ud over landet holdes der messer på mindst 12 sprog: Dansk, engelsk, fransk, italiensk, kaldæisk, kroatisk, litauisk, polsk, spansk, tamilsk, ukrainsk og vietnamesisk.

Min barndoms fuldmåne

I Kina glæder alle børn sig til efterårets månefest

Af Ann Juul Kjestrup og BMF

Foto: BMF

Da den kinesiske violinist Jinyu Ling var barn i Kina under kulturrevolutionen, var der ikke overskud til luksus i hverdagen. Men til fuldmånefesten i september købte hendes mor de traditionelle månekager, der spises i store dele af Østasien.

I min barndom i Anhui Provinsen i Kina var månekager en luksus. Mine forældre faldt i unåde under kulturrevolutionen, der varede fra 1966 frem til Maos død i 1976, min far kom i fængsel, og vi blev sendt fra storbyen ud på landet, hvor vi kun lige havde nok til at overleve. Men når det var månefest, købte min mor hvert år månekager til os. Hun bagte dem ikke selv. Hun arbejdede meget hårdt på markerne hver dag og havde ikke tid til at tænke på at lave fin mad eller bage.

Månefesten er en gammel høstfest, som fejres ved fuldmåne i den ottende måned i den kinesiske kalender. Om aftenen sad vi udenfor og kiggede op på fuldmånen og spiste de søde kager, som alle børn elskede og glædede sig til at spise. Dengang var månekager meget enkle og fyldt med nødder og frugt. I dag findes der mange forskellige slags med alt muligt fyld. Da Mao døde, blev alting moderniseret – også månekager! Som barn gik mine tanker ofte langt væk, når vi sad derude under den lysende fuldmåne. Jeg drømte om at have vinger, så jeg kunne flyve op til månen for at se, hvad der var indeni.

I dag mange år senere betyder kinesisk kultur, musik og traditioner stadig meget for mig. Jeg voksede op uden tro, men i 1994 blev jeg døbt i en kristen husmenighed. Husmenigheder var ikke lovlige, men jeg havde læst i en bibel, som jeg havde fået af min fars tidligere professor, der havde været i fængsel for sin kristne tro i 22 år. Jeg troede på Gud. Siden dengang har jeg haft fred i mit hjerte.

I Danmark fejrer jeg ikke længere månefest, men jeg har fortalt min yngste søn, der er født her, om vores tradition. Han har også smagt månekager. Nogle af mine veninder bager kagerne selv og fører traditionen videre i deres familie her i Danmark. Deres kager smager rigtig godt og minder mig om min barndom i Kina.

• • •

Louisa Lam *har boet i Danmark siden 2000 og er medlem af den kinesiske menighed Chinese Church in Copenhagen. Hun fortæller fra barndommen i en kristen kinesisk familie i Malaysia:*

I vores familie gik vi ikke op i de gamle forestillinger og myter, der traditionelt forbindes med månefesten. Under bokseropstanden i Kina (en national bevægelse mod vestlig indflydelse omkring år 1900) var mine bedsteforældre flygtet til Malaysia som nygifte. De var allerede kristne og blev udsat for forfølgelse på grund af deres tro, der blev betragtet som vestlig. Men selv om vi ikke lærte om festens religiøse rødder, spiste vi selvfølgelig månekager, når alle fejrede årets klareste og flotteste fuldmåne. I Malaysia er månefesten bagernes fest. Jeg husker de fine røde gaveæsker med månekager, som vi købte på markedet, der bugnede af alle mulige slags. Hvert år gik vi på besøg hos de ældre i familien med månekager for at vise dem respekt. Det var rigtig hyggeligt, for de blev altid så glade, når vi kom.

I den kinesiske menighed i København fejrer vi månefesten med månekager efter gudstjenesten, og somme tider pynter vi op med traditionelle røde lanterner. For os som kristne er månekager en hyggelig efterårstradition, som alle fra Sydøstasien kender.

• • •

Månekager med lotusfyld (10-12 stk.)
Tilberedningstid: 5 timer + iblødsætning natten over

INGREDIENSER

Lotusfyld: 110 g lotuskerner*, 3 spsk peanutolie, ¼ tsk salt, 75 g sukker, 1½ spsk honning.

Dej: 80 g lys sirup, 2 spsk peanutolie, 1 tsk lye water* (kaliumkarbonatopløsning), 135 g hvedemel.
Til pensling: 1 æggeblomme og 3 spsk sødmælk.

SÅDAN GØR DU

Lotusfyld: Læg lotuskernerne i blød natten over. Dræn kernerne og fjern den grønne spire i midten. Læg kernerne i en gryde, dæk dem med vand og lad simre i 2 timer. Blend til en fin grød med det vand, der er tilbage. Tilføj evt. mere vand. Kog massen til en tyk suppe. Tilføj peanutolie, salt, sukker og honning. Kog under konstant omrøring ved middel varme, indtil massen er så tyk, at den slipper kanterne og kan holde sin form. Afkøl i mindst en time.

Dej: Bland sirup, peanutolie og lye water, tilsæt mel og rør, indtil dejen er glat. Afkøl dejen i en halv time. Del dejen i 10 stykker à 20 g. Del fyldet i 10 stykker à 30 g og rul hvert stykke fyld til en kugle. Rul derefter hvert dejstykke til en kugle, der trykkes helt flad og formes omkring fyldet til en kugle.**

Drys en månekageform med mel, læg dejkuglerne ned i formen og pres dem ud på en bradepande beklædt med bagepapir, så formens mønster præges på kagerne. Børst forsigtigt melet af kagerne. Sæt dem på køl i en time og bag dem i en forvarmet ovn ved 180 grader i 5 minutter. Tag kagerne ud og pensl dem med mælke/æggeblandingen. Bag kagerne i yderligere 12 minutter. Lad dem køle af i 5 minutter. Sæt kagerne i køleskabet i 24 timer inden servering.

** Kan købes online på Pandasia.dk*
*** Har man ikke en månekageform, kan kagerne bages som kugler og evt. pyntes med sesamfrø.*

Foto: Ann Juul Kjestrup

Kinesiske månekager er en efterårstradition, der minde Jinyu Lin om barndommen i Kina.

JINYU LING

- Født 1964 i Anhui Provinsen i Kina. Uddannet violinist (erhu) fra Anhui University.
- Kom til Danmark i 2007. Arbejder som social- og sundhedsassistent. Bor i Odense sammen med sin danske mand. En voksen søn og en søn på 13 år.

TEMA

Foto: BMF

Med afrikanske øjne

Afrikansk præst ser tilbage på 30 år i Danmark

Tidligere på året kunne James Commey fejre 30-års jubilæum som præst i en af Danmarks ældste afrikanske menigheder. Da den 63-årige agronom kom til Danmark i 1987 som udvekslingsstudent med en bachelor i landbrugsøkonomi fra University of Ghana, havde han ikke forestillet sig, at han og hans kone en dag ville blive præstepar i Danmark. I dette interview fortæller han om et afgørende livsvalg og hvorfor han mener, at der stadig er behov for afrikanske menigheder i Danmark.

Så længe der stadig kommer afrikanere til Danmark, har afrikanske menigheder en vigtig funktion.

Det siger James Commey, agronom og grundlægger af International Harvest Christian Center på Frederiksberg, der er en af de første afrikansk-ledede migrantmenigheder, der begyndte at holde egne gudstjenester i København. Tidligere på året kunne menigheden, der i dag består af 120 børn og voksne, fejre 30 års jubilæum.

– Afrikanske menigheder er anderledes end danske menigheder. Det gælder både med hensyn til udtryksform, musikstil og forventninger til fællesskab. En afrikansk menighed er som en familie. Og det er netop, hvad mange afrikanere efterspørger, når de kommer til Danmark. De ønsker en kirke, de kan genkende. Et sted, hvor de føler sig hjemme.

Han forklarer, at afrikanere har andre forventninger til en præst end de fleste danskere.

– For mig er det at være præst et 24/7 job. Når en afrikaner har et problem, så er det nu, at han eller hun har brug for at snakke med præsten. Det er afrikanske præster vant til. Det er en del af vores kultur. Det er også noget med, hvordan vi formidler Bibelens budskab, og de eksempler, vi bruger. Afrikanere har brug for at identificere sig med de bibelske fortællinger og erfare Gud i deres eget liv. For eksempel ønsker mange, at præsten skal komme og lægge hænderne på dem og bede for dem, når de er syge. Det er den afrikanske måde at være kirke på. Jeg siger ikke, at den er bedre eller mere rigtig end andre måder, men det er vores måde.

Som de fleste migrantmenigheder er afrikanske menigheder kendetegnet ved en stærk frivillighedskultur. Det kan virke afskrækkende for nogle danskere, men for afrikanere er det helt normalt, at der forventes noget af dem, forklarer James Commey.

– Kirken er som vores familie. I en familie er det vigtigt, at alle føler ansvar og bidrager. Vi forventer, at folk lægger tid og ressourcer i menigheden. Man bliver ikke bare hjemme om søndagen.

Evangeliet til Europa

En del af forklaringen på, at der bliver stadig flere afrikanske menigheder i Europa, finder James Commey i de afrikanske kirkers voksende fokus på mission.

– I sin tid var det europæerne, der tog evangeliet til Afrika. Nu hører vi, at mange europæere har forladt troen. Derfor ønsker afrikanske kirker at tage evangeliet tilbage til Europa. Selvfølgelig er der også prestige i at plante menigheder i Europa, men grundlæggende handler det om mission, understreger James Commey, der foruden menigheden i København også har startet menigheder i Aarhus og Malmø.

Da han i 1994 besluttede at starte sin egen menighed i København efter nogle år i en international pinsekirke, var det fordi han så et behov.

– Min kone og jeg kendte mange danskere og ville gerne vise dem en anden måde at være kirke på, så flere ville få lyst til at gå i kirke. En kirke fuld af gospelmusik, liv og engagement. Samtidig kunne vi se, at mange afrikanere var holdt op med at gå i kirke i Danmark. I starten var vi kun min kone, vores børn og nogle få venner. Men efterhånden kom flere til. I dag er jeg ikke i tvivl om, at jeg valgte rigtigt, da jeg opgav en karriere som agronom og valgte at prioritere kirken.

Ansvar til de unge

Den erfarne præst er klar over, at det er vigtigt at lade de unge få plads og rum, hvis de ikke skal vende kirken ryggen. Derfor står menighedens unge i dag blandt andet for månedlige ungdomsgudstjenester, hvor de også selv prædiker.

– De unge er født og opvokset her. Ikke mange har haft kristne venner i skolen, så kirken bliver let noget afrikansk, der kun er for deres forældre. Jeg er taknemmelig for, at mine tre voksne børn i dag alle har en grad af tro og et større eller mindre kirkeligt engagement. Det er ingen selvfølge. De lever i en helt anden verden. Hvis vi ikke forstår det, mister vi vores børn. Som præst ser jeg en vigtig opgave i at hjælpe forældrene. Efter mange år her kender jeg det danske samfund, men samtidig forstår jeg, hvad de kommer fra, og kan inddrage værdier fra vores kultur inden for rammerne af dansk lovgivning.

> **“ Afrikanere har set, at Gud er troværdig. Det er en grundlæggende erfaring, som ingen kan tage fra os.**
>
> *James Commey*
> *Præst i International Harvest Christian Center*

Selv er James Commey rundet af den pentekostale tradition, hvor han voksede op i storbyen Kumasi i Ghana som nummer tre i en søskendeflok på syv.

– At det blev pinsekirken var lidt af et tilfælde. Min mor var overbevist anglikaner og leder af kvindearbejdet i den anglikanske kirke, og min far var metodist og gik til gudstjeneste i metodistkirken. Inden for gåafstand fra vores hus lå der en pinsekirke med en velrenommeret søndagsskole. Der blev vi børn sendt hen. Lederne var vældig dygtige, og vi glædede os hver søndag. I gymnasiet kom jeg med i en Scripture Union gruppe, hvor jeg bevidst gav mit liv til Jesus. Siden har jeg ikke været i tvivl om, at Gud ville noget med mit liv.

Da James Commey kom til Danmark i 1987, var der under 12.000 afrikanere i Danmark. I dag nærmer tallet sig 80.000. Har danskere fået et andet forhold til afrikanere?

– Dengang blev vi ikke opfattet som en trussel. Vi var bare anderledes og lidt eksotiske. I dag oplever vi en politisk dagsorden, der medfører stigende intolerance, så alt fremmed bliver en trussel. Men anderledes perspektiver på tilværelsen kan berige det danske samfund. Afrikanere ved noget om fællesskab og solidaritet. I Afrika er man ikke sig selv nok. Mange kommer med en stærk tro og har lært at stole på Guds løfter. Vi har set, at Gud er troværdig. Det er en grundlæggende erfaring, som ingen kan tage fra os, men som mange danskere har mistet. Og så har vi lært at være taknemmelige. I dag har mange i Vesten glemt, at de ikke kan takke sig selv for livet. *BMF*

James Commey er gift med Clara Commey, der leder kirkens kvindeorganisation "Women of Destiny". James Commey har skrevet flere bøger om kristendom og kirkeliv.

Tvær-kulturelt CENTER

Netværk for tværkulturelt kristent arbejde

Ryesgade 68 • 2100 København Ø • Tlf. 3536 6535

E-mail: info@tvaerkulturelt-center.dk
www.tvaerkulturelt-center.dk

Netbank: Reg.nr. 1551 Kontonr. 7707231
MobilePay 78684

Koordinator: Cand.mag. Birthe Munck-Fairwood
Tværkulturel medarbejder:
Cand.mag. Hanna Vesalainen Hirslund
Regnskabsfører: Ingebritt van der Poel

Medlemsorganisationer og menigheder:
Organisationer: *Promissio • Indre Mission KFUM og KFUK i Danmark • Mission Afrika*
Organisationsstøtte: *Samvirkende Menighedsplejer Brødremenighedens Danske Mission • Luthersk Mission*

Menigheder m.fl.: *Aagerup Kirke • Abildgård Kirke, Frhvn. Adventskirken, Vanløse • Ansgar Kirke, Aalborg • Apostelkirken, Kbh. Bellahøj/Utterslev Kirke • Bethlehemskirken, Kbh. • Blågårdens Sogn Borris Kirke • Brøndby Strand Kirke • Brønderslev Kirke • Bråby Sogn Buddinge Kirke • Bårse-Beldringe Sogn • Christians Kirke, Christianshavn • Christianskirken, Aarhus • Christianskirken, Kgs. Lyngby • Christianskirken, Sønderborg • Dronninglund Kirke • Egeris Kirke • Egvad Sogn • Emdrup Kirke • Fakse Kirke • Fjelstervang Kirke Folkekirkens Tværkulturelle Center i Ribe Stift • Folkekirkens Tværkulturelle Samarbejde i Svendborg • Fredens-Nazaret Sogn, København • Frederikssund Kirke • Garnisonskirken • Gellerup Kirke, Brabrand • Gl. Haderslev Kirke • Gilleleje Kirke • Gistrup Kirke Glostrup Sogn • Greve Sogn • Græsted Sogn • Grønnevang Kirke, Hillerød • Haderslev Domsogn • Hannerup Kirke, Fredericia Haraldskirken, Gladsaxe • Hasle Kirke, Aarhus • Haslev Kirke Hasseris Kirke, Aalborg • Hellevad Menighedsråd • Helligåndskirken, Aarhus • Hemmet-Sdr. Vium Sogn • Hendriksholm Kirke, Rødovre Herlev Kirke • Herstedøster Kirke Herning Kirke • Hillerød Sogn Hillested-Skørringe Pastorat • Hirtshals Kirke • Holstebro Kirke Horne Rundkirke • Hundige-Kildebrønde Sogn • Greve Husumvold Kirke, Brønshøj • Hvidovre Kirke • Hyltebjerg Kirke, Vanløse Højbjerg og Elsborg Sogn • Højby Sj. Sogn • Højelse-Ølby Sogn International Church of Copenhagen • Ikast Kirke • Jesuskirken, Valby Jelling Kirke • Jetsmark Kirke • Kastrup Kirke • Kingo-Samuel Sogn, Kbh. • Knudsker Sogn • Korsvejskirken, Kastrup • Kristkirken, Kolding Kvaglund Kirke, Esbjerg • Køng-Svinø Pastorat • Lindehøj Kirke, Herlev • Lindholm Kirke, Nørresundby • Lundehus Kirke • Lyng Kirke, Fredericia • Løsning-Korning Sognekald • Mariager Kirke • Mejdal Kirke Møllevangskirken, Aarhus • Mørkhøj Kirke • Nathanaels Kirke, Kbh. Nørre Løgum Kirke • Nørre Snede Kirke • Nørrelandskirken, Holstebro Nørremarkskirken, Vejle • Opstandelseskirken, Albertslund Præstebro Kirke • Rindum Sogn • Ringive Sogn • Ringkøbing Kirke Risbjerg Kirke, Hvidovre • Roskilde Domsogn Ryslinge Kirke Rødovre Kirke • Rønne Kirke • Sct. Catharinæ Kirke, Hjørring Sct. Clemens Kirke, Randers • Sct. Hans Kirke, Odense • Sct. Lucas Kirken, Aarhus • Sct. Jacobi Kirke, Varde • Sct. Jørgensbjerg Sogn, Roskilde • Sct. Michaelis Kirke, Fredericia • Sct. Nicolai Sogn, Vejle Sct. Pauls Kirke, Aarhus • Sct. Peders Sogn, Randers • Silkeborg Kirke • Simeon Skt. Johannes Sogn • Simon Peters Kirke, Kolding Skanderup Kirke • Snejbjerg Kirke • Solvang Kirke, København Sommersted-Oksenvad Pastorat • Stenløse Sogn • Struer Kirke Sundby Sogn • Sæby Kirke • Søllerød Kirke • Sønderbro Kirke, Horsens • Søndermarkskirken, Viborg • Tagensbo Kirke, Kbh Timotheuskirken, Valby • Timring Kirke • Tingbjerg Kirke • Toreby Sogn, Nyk. F. • Tværkulturel Kirke, Gladsaxe-Herlev • Provsti Tyrstrup Kirke • Tåstrup Nykirke • Vejleå Kirke, Ishøj • Veksø Sogn • Vesterbro Sogn • Viby Kirke, Århus • Vigerslev Kirke • Vindinge Sogn • Vor Frue Kirke, København • Vor Frelsers Sogn, Chr.havn • Vorgod Kirke Værløse Sogn • Zions Kirke, Esbjerg • Ølsted Sogn • Aaby Kirke Det Mellemkirkelige Udvalg i Helsingør Stift*

Associerede medlemmer: *ALIVE Frikirken Ølstykke • Arabisk Fællesskab Bethania • Bethel Church Denmark • Bethel World Mission Church • Champions Chapel • Chinese Church in Copenhagen Church on the Rock • Den Etiopisk-Ortodokse Menighed, Århus • Den Koptisk-Ortodokse Kirke St. Marie & St. Marcus • Emmanuel - Etiopisk Kristent Fællesskab, Kbh. • Filadelfia Christian Church • Frikirken i Løgstør • God´s Ambassadors International, Avedøre • God's Family Church for All Nations, Aarhus • Immanuel Farsi Fællesskab • Int. Temple Bridge Ministries • Landsforeningen FUN • Living Word Empowerment Center, Lyngby • PERKI/Indonesisk Kristent Fællesskab International Christian Community • Mar Mari´s Assyriske Menighed Myanmar Christian Fellowship • Resurrection Int. Chr. Center Revival Ministry DK • Serbisk-Ortodoks Menighed, Odense St Alban's Anglican Church • Svenska Gustafskyrkan • Thai Church Copenhagen • Zion Temple Denmark • Østens Gamle Kirke Det Danske Bibelselskab*

Tværkulturelt Centers bestyrelse
Teolog Clement Dachet (formand) • Tidl. lærer Henry Holm Hansen (næstformand) • Landsleder Krista Rosenlund Bellows • Kirketjener Abel Zemhret Kidane • Sproglærer Hanne Thinggaard • Diplomingeniør Joseph Zahr • Sognepræst Wamwati Karuri • Tidl. kirke- og kulturmedarbejder Elizabeth Padillo Olesen

Nyt på tværs
Ansvarshavende redaktør: Netværkskoordinator Birthe Munck-Fairwood
Sats og repro: minigrafisk • Tryk: Stibo Complete, Mors
Nyt på tværs udkommer 4 gange om året og er gratis.
Frivilligt abonnement: 100 kr.

☐ **JA TAK. Jeg/vi vil gerne modtage *Nyt på tværs* gratis fremover.**

☐ **Jeg/vi vil gerne modtage *Nyt på tværs* fremover og betale FRIVILLIGT ABONNEMENT på 100 kr.**

Navn: _____

Adresse: _____

_____

Sendes til Tværkulturelt Center, Ryesgade 68, 2100 Kbh. Ø